

e-ISSN: 2619-9114
Haziran/June 2022
Cilt/Volume: 6 Sayı/Issue: 1

BATMAN AKADEMİ DERGİSİ

Batman Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi

BATMAN ACADEMY JOURNAL
Batman University Journal of Islamic Sciences

**BATMAN
AKADEMİ
DERGİSİ**

Batman Üniversitesi
İslami İlimler Dergisi

**BATMAN
ACADEMY
JOURNAL**

Batman University
Journal of Islamic Sciences

Yayın Sahibi / Publication Owner

Batman Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
adına/On Behalf of Batman University Faculty of
Islamic Sciences

Prof. Dr. Rohat CEBE (Dekan)

Baş Editör / Editor In Chief

Doç. Dr. Ümit GÜLER

Editörler / Editors

Arş. Gör. Dr. Abdulğalip ASLAN

Arş. Gör. Emre BABAYİĞİT

Mizanpaj / Layout

Arş. Gör. Abdulğalip ASLAN

Dil Editörleri / Language Editors

İngilizce: Dr. Öğr. Üyesi M. Mekin MEÇİN

Arapça: Doç. Dr. Şahin ŞİMŞEK

Farsça: Doç. Dr. Sedat BARAN

Alan Editörleri / Field Editors

Prof. Dr. Vechi SÖNMEZ (Batman Üniversitesi)

Doç. Dr. Şahin ŞİMŞEK (Batman Üniversitesi)

Doç. Dr. Davut OKÇU (Batman Üniversitesi)

Doç. Dr. Sedat BARAN (Batman Üniversitesi)

Doç. Dr. Bedri ASLAN (Batman Üniversitesi)

Doç. Dr. Fuat İSTEMİ (Batman Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehmet Nurullah AKTAŞ (Batman
Üniversitesi)

Doç. Dr. Osman BAYRAKTUTAN (Batman
Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Abdulvahap ERİN (Batman
Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Halil BATUR (Batman
Üniversitesi)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Rohat CEBE (Batman Üniversitesi)
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Asım YEDİYILDIZ (Bursa Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali KAYA (Bursa Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep CİCİ (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)
Doç. Dr. Ümit GÜLER (Batman Üniversitesi)
Doç. Dr. Fuat İSTEMİ (Batman Üniversitesi)
Doç. Dr. Yusuf EŞİT (Batman Üniversitesi)
Doç. Dr. Abdulbasit SALTEKİN (Batman Üniversitesi)
Doç. Dr. Ekrem UYSAL (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Şükrü AYDIN (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Abdulvasıf ERASLAN (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hasan AKREŞ (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt MARAL (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Volkan NURÇİN (Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Dr. Arş. Gör. Abdulgalip ASLAN (Batman Üniversitesi)

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Prof. Dr. Rohat CEBE (Batman Üniversitesi)
Prof. Dr. Ghanim Qaddouri HAMAD (Tikrit Üniversitesi)
Prof. Dr. Muhsin DEMİRCİ (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Mahroof ATHAMBAWA (Qatar University)
Prof. Dr. Alim YILDIZ (Cumhuriyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Almoataz B. AL-SAİD (Kahire Üniversitesi)
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Eyüp BEKİRYAZICI (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Mujahid Mustafa BAHJAT (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Abdou ELWAN (Qatar University)
Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Şehmus DEMİR (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdulmecit OKÇU (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdullah AYDINLI (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN (Batman Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet DAĞ (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet İÇLİ (Batman Üniversitesi)
Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Rahim ACAR (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Kemal POLAT (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer Faruk TEBER (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Fazlı POLAT (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer KARA (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Nurullah ALTAŞ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Emin MAŞALI (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Hatice K. ARPAGUŞ (Faculty of Divinity)
Prof. Dr. Hasan YILMAZ (Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Korkut ÇEÇEN (İnönü Üniversitesi)
Doç. Dr. Sıtkı NAZİK (Fırat Üniversitesi)
Doç. Dr. Yunus KAPLAN (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi)
Doç. Dr. Ümit GÜLER (Batman Üniversitesi)
Doç. Dr. Bedri ASLAN (Batman Üniversitesi)
Doç. Dr. Abdulbasit SALTEKİN (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YEŞİL (Sakarya Üniversitesi)
Doç. Dr. Davut OKÇU (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mahsum ASLAN (Hakkari Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hasan AKREŞ (Batman Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi İsmail DANIŞ (İran El-Mustafa Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Nezahat BAŞÇI (Mardin Artuklu Üniversitesi)

	<i>Abdulgalip ASLAN</i>
01-04	Editörden <i>From The Editor</i>

MAKALELER / ARTICLES

	<i>Fethi DEMİR</i>
05-18	Eş'ârîliğin Teşekkülü ve İmam Eş'ârî <i>The Construction Of Esharites And İmam Ash'ari</i>
	<i>Serkan GÖKTAŞ</i>
19-27	Kur'ân'ın Bilimsel İ'câzı <i>Scientific Understanding of the Quran</i>
	<i>Mekki SOLMAZ</i>
28-48	Kur'ân'da Birey ve Toplumun İnşası <i>The Construction Of The Individual And Society In The Qur'an</i>
	<i>Emre BABAYİĞİT</i>
49-61	Arapça Kelime Kullanımında Yaygın Yanlışlar Üzerine Bir Değerlendirme <i>An Evaluation on Misuse of Some Arabic Expressions</i>

EDİTÖRDEN / FROM THE EDITOR

Akademik düşüncenin ve ilmi birikimin, toplumların geleceğinin inşasındaki öneminin bilinciyle ve altı yılın tecrübe ve birikimiyle dergimizi yeni yılda siz değerli okurlarımızla buluşturmanın huzur ve mutluluğunu yaşıyoruz. Başlangıcından bu yana okuyucularımızın takibi, yazarlarımızın desteği, azim ve gayretle çalışan arkadaşlarımızın çabaları bizlere hep güç verdi. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Dergimizin 6. cildini yenilenen yüzüyle huzurlarınıza getirmenin heyecanını yaşıyoruz. Batman Akademi Dergisi olarak bu sayımızda tefsir, kelâm Arap dili ve sosyoloji alanlarında yapılan çalışmalara yer verdik.

Bu sayıda Fethi Demir'in "*Eş'ârîliğin Teşekkülü ve İmam Eş'ârî*" isimli makalesinde; İmam Eş'ârî'nin, uzun bir süre Mu'tezile ders halkalarında kaldıktan sonra onlardan ayrılarak Ehl-i Sünnet düşüncesine yönelmesi ve Mu'tezile ile Ashabü'l-Hadis arasında orta bir yerde durmasıyla ilgili mülahazaları okuyacaksınız. Söz konusu çalışmada Eş'ârî'nin düşünce sisteminin Mu'tezilî, Selefi ve Kelamî dönem şeklinde üç evreye ayırmak suretiyle açıklandığını ve bu konulara ilişkin çarpıcı bilgileri bulacaksınız.

Serkan Gökteş'in "*Kur'ân'ın Bilimsel İ'câzı*" başlıklı makalesinde; İslam düşünce tarihinde çeşitli tartışmalara konu olan bilimsel i'caz üzerinde durulmaktadır. Kur'ân-ı Kerim'in bilimsel i'câzı hakkındaki görüşler ortaya konmak, bilimsel i'câz taraftarlarının ve buna karşı çıkanların gerekçelerinin belirlenmek makalenin temelini teşkil etmektedir. Yazar, bilimsel i'câzın ne olduğunu ve bilimsel tefsirle nasıl bir ilişki içerisinde olduğunu, konuya dair olumlu ve olumsuz yaklaşımları ortaya koyarak değerlendirmektedir.

Mekki Solmaz'ın "*Kur'ân'da Birey ve Toplumun İnşası*" isimli makalesinde; Kur'ân'ın yaklaşık yirmi üç yıl süren birey ve toplumu inşa etme süreci ele alınmaktadır. Makalede, Kur'ân'ın birey ve toplumu inşa etme sürecinde iman, ibadet, ahlâk ve diğer alanlarda değişimler gerçekleştirmek suretiyle yeni bir hayat tarzı inşa ettiği, bu süreçte tedricî olarak öncelikle iman esasları üzerinde durduğu, daha sonra toplumsal meselelere değindiğine dair tespit ve değerlendirmeleri bulacaksınız.

Emre Babayiğit'in "*Arapça Kelime Kullanımında Yaygın Yanlışlar Üzerine Bir Değerlendirme*" isimli makalesinde; günümüz Arapçasının kelime kullanımlarında çeşitli dilsel hatalar konu edilmektedir. Çalışmada, konuyla alakalı kelimelerin hatalı olması ve kelime yapısının değişime uğramasına karşı birtakım çözümler üretilmekte ve örnekler üzerinden açıklanmaktadır.

Her bir sayısı ilim ve fikir hayatımıza mütevazı da olsa önemli katkılar sağladığına inandığımız dergimizin yeni sayısını birbirinden değerli yazarların katkılarıyla ilginize sunarken, yaklaşan Kurban Bayramı'nın bütün İslam âlemi için hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyor, bir sonraki sayıda tekrar buluşmayı diliyoruz.

Dr. Abdulğalip ASLAN